

ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗЕМЕЛЬНОЇ РЕФОРМИ

Стаття присвячена критеріям виділення правових норм у сфері земельної реформи в окремий правовий інститут земельного права.

Виокремлення самостійної групи суспільних відносин у сфері земельної реформи, що регулюються правовими нормами, спонукає до висновку про можливість об'єднання останніх в окремий правовий інститут у межах земельного права. Правовий інститут, предметом регулювання якого є земельна реформа, виступає як правове забезпечення земельної реформи.

Цей правовий інститут відповідає юридичним критеріям виділення певної сукупності правових норм в окремий правовий інститут, які пропонує загальна теорія права. Зокрема:

1. Його правові норми поєднуються за своїм змістом як норми про зміну відносин власності на землю і користування землею; про зміну відносин по охороні земельних ресурсів, про вдосконалення системи та функцій державного управління у сфері використання і охорони земель; про земельно-реформаційну правотворчість.

Метод правового регулювання земельної реформи, своєрідність якого в кінцевому підсумку визначається предметом правового регулювання, збігається з методом земельного права і є субординаційно-координаційним.

Нарешті, правові норми у сфері земельної реформи єднає мета правового регулювання, яка безпосередньо пов'язана з метою земельної реформи і яка, в свою чергу, конкретизується завданнями на кожному конкретно-історичному етапі реформування. Забезпечення, створення умов для відновлення ефективного використання земельних ресурсів як мета правового забезпечення земельної реформи відокремлює норми цього інституту від інших норм земельного права. І навіть якщо у процесі земельної реформи як її захід обирається діяльність, що звичайно є змістом земельних правовідносин, саме мета й завдання мають відокремити правовідносини у

сфері земельної реформи від інших земельних правовідносин. У такій ситуації мета і завдання земельної реформи можуть вплинути на особливість правового регулювання земельних правовідносин, обраних як заходи земельної реформи. Наприклад, перерозподіл земель сьогодні є основним заходом сучасної земельної реформи, хоч його організаційно-правові форми будуть існувати і після досягнення мети сучасної земельної реформи, але вже як земельно-процесуальні правовідносини.

2. Повнота регулювання земельної реформи як правовідносин має полягати у наявності норм-дефініцій (визначення мети земельної реформи, самої земельної реформи, напрямків земельної реформи тощо), уповноважуючих, зобов'язуючих та забороняючих норм, норм-принципів та інших категорій правових норм, які б регулювали земельну реформу ефективно, корисно та економічно.

3) Виокремлення норм правового забезпечення земельної реформи в окремому правовому акті, його частині або сукупності нормативних актів, які утворюють законодавство у сфері земельної реформи. Для сучасної земельної реформи характерний саме останній варіант виокремлення. Об'єктивно це пов'язано із масштабністю сучасного етапу реформування. Суб'єктивно це є наслідком невваженої, нескоординованої політики держави у сфері земельної реформи. Усвідомлюючи об'єктивно зумовлену перманентність реформування земельних правовідносин, яке вимагатиме такого самого постійного правового регулювання, пропонуємо основи правового забезпечення земельної реформи передбачити у Кодексі законів про землю, розробка якого ведеться провідними вченими України, як самостійного розділу. Водночас, якщо реформування

земельних правовідносин на певному етапі вимагатиме більшої конкретизації, можлива розробка і прийняття окремих нормативних актів у сфері земельної реформи.

Zayets O. I.

LEGAL ENSURENCE OF LAND REFORM

This article is devoted to the criterium of the legal norms distinguishing in the land reform sphere to the separate legal institute of land law.